

Bezmugurkaulnieki – “Lauku celotāja” draugi

Voldemārs Spuņģis

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte

Latvijas Entomoloģijas biedrība

adalia@lanet.lv, 29132041

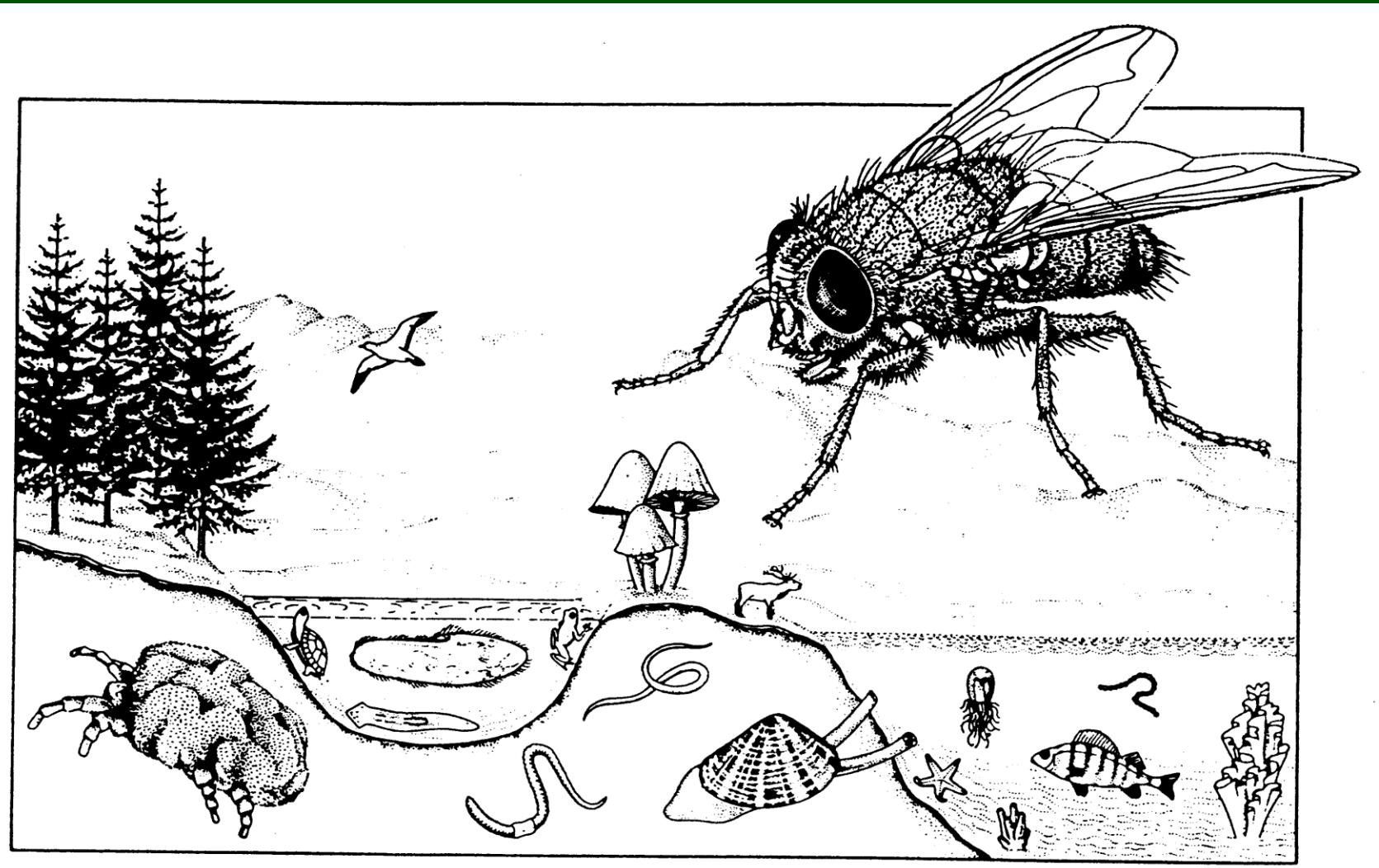

Part-financed by the European Union
(European Regional Development Fund)
Baltic Green Belt project

Prezentācijas plāns

- Bezmugurkaulnieki Latvijā
  - Sugu aizsardzība
  - Aizsargājamās teritorijas
-
- Celotājiem interesantas idejas
  - Ideju realizēšanas nosacījumi

Bezmugurkaulnieki Latvijā

Bezmugurkaulnieki Latvijā

Viensūni	Protozoa	>>200
Sūkļi	Porifera	5
Ktenoforas	Ctenophora	1
Zarndobumaiņi	Cnidaria	7
Plakantārpi	Plathelmintes	280
Nematodes	Nematoda	>>350
Virpotāji	Rotifera	400
Kāšgalvji	Acanthocephala	14
Posmtārpi	Annelida	112
Mēleņi	Linguatulida	1
Tardigrādi	Tardigrada	?
Daudzkāji	Myriapoda	51
Vēžveidīgie	Crustacea	222
Helicerāti	Chelicerata	>>945
Kukaini	Insecta	>>13760
Gliemji	Mollusca	187
Sūneņi	Bryozoa	8
Hordaiņi	Chordata	533

Kopējais sugu skaits

Sugu aizsardzība

		Skaits	%
Posmtāri	Annelida	1	0,9
Gliemji	Mollusca	26	13,9
Vēžveidīgie	Crustacea	1	0,4
Zirnekļveidīgie	Arachnida	2	0,2
Kukaiņi	Insecta	73	0,5
Apaļmutnieki	Cyclostomata	3	100
Zivis	Pisces	11	9,6
Abinieki	Amphibia	6	46,2
Rāpuļi	Reptilia	3	42,9
Putni	Aves	95	28,8
Zīdītāji	Mammalia	26	39,4

Aizsargājamo sugu skaits

Celotājiem interesantas idejas

Čemurziežu dižtauriņš

Nātru raibenis

Dienas tauriņi

Zirgskābenu zilenītis

Celotājiem interesantas idejas

Dienas tauriņi

- Lieli un krāšņi
- Viegli novērojami, it īpaši ziedos
- Var pievilināt ar nektāraugiem dārzā
- Labi fotografēt, “fotomedības”
- Var noteikt sugas
- Latvijā ir bagāta fauna >100 sugu
- Var izveidot tauriņu maršrutu apkārtnē
- Ietekmē klimatiskie apstākļi ☺

Celotājiem interesantas idejas

Strauta zilspāre

Spilgtā purvuspāre

Krāšņaspāre

Spāres

Celotājiem interesantas idejas

Spāres

- Lieli un atraktīvi kukaiņi
- Viegli novērojami pie ūdens medījot
- Lielu daļu sugu var noteikt
- Labi fotografēt , “fotomedības”
- Latvijā >50 sugu
- Var izveidot maršrutu gar dažādiem ūdeņiem
- Ietekmē klimatiskie apstākļi ☹

Celotājiem interesantas idejas

Ošu ordeņpūcīte

Acainais sfīngs

Nakts kukaiņi

Celotājiem interesantas idejas

Nakts kukaiņi – galvenokārt naktstauriņi

- Viegli pievilināt ar gaismu (125 W jaukta spektra spuldze un gaišs ekrāns) + sarkanvīns ☺
- Var novērot jebkurā vietā! “Neredzamā” daudzveidība.
- Ľoti liela krāsu un formu daudzveidība!
- Liela sugu daudzveidība > 2500 sugu
- Jebkurā vasaras sezonas laikā var novērot
- Lielākos var fotografēt
- “Defektu” var pārvērst par efektu
- Ietekmē klimatiskie apstākļi (vēsa nakts, lietains) ☹

Celotājiem interesantas idejas

Biezā perlmutrene

Platspīļu vēzis

Ūdens dzīvnieki

Celotājiem interesantas idejas

Ūdens dzīvnieki

- Jebkurā gadalaikā un klimatiskajos apstākļos!
- Vienkārši ievākt un novērot
- Liela daudzveidība. “Neredzamā” daudzveidība.
- Var novērot uzvedību
- Medicīnas dēles pievillināšana
- Vēžu ķeršana (licence) ...

Medicīnas dèle

Ceļotājiem interesantas idejas

Spānijs kailgliemezis

Parka vīngliemezis

Dārza vīngliemezis

Gliemeži

Ceļotājiem interesantas idejas

Gliemeži

- Vislabāk mežos
- Nav pārāk krāšņi, bet raksturo vērtīgus biotopus
- Var noteikt sugas
- Labi novērot slapjā laikā
- Vīngliemezis – salasi un apēd ☺

Celotājiem interesantas idejas

Bezmugurkaulnieku skaitīšana

Tauriņu vai spāru skaitīšana maršrutā, kurš vairāk sugu atradīs – sacensības.

Kukaiņu daudzveidība parastā pļavā

“Saplauj” ar tīklinu kukaiņus un novēro.

“Neredzamā” daudzveidība.

Celotājiem interesantas idejas

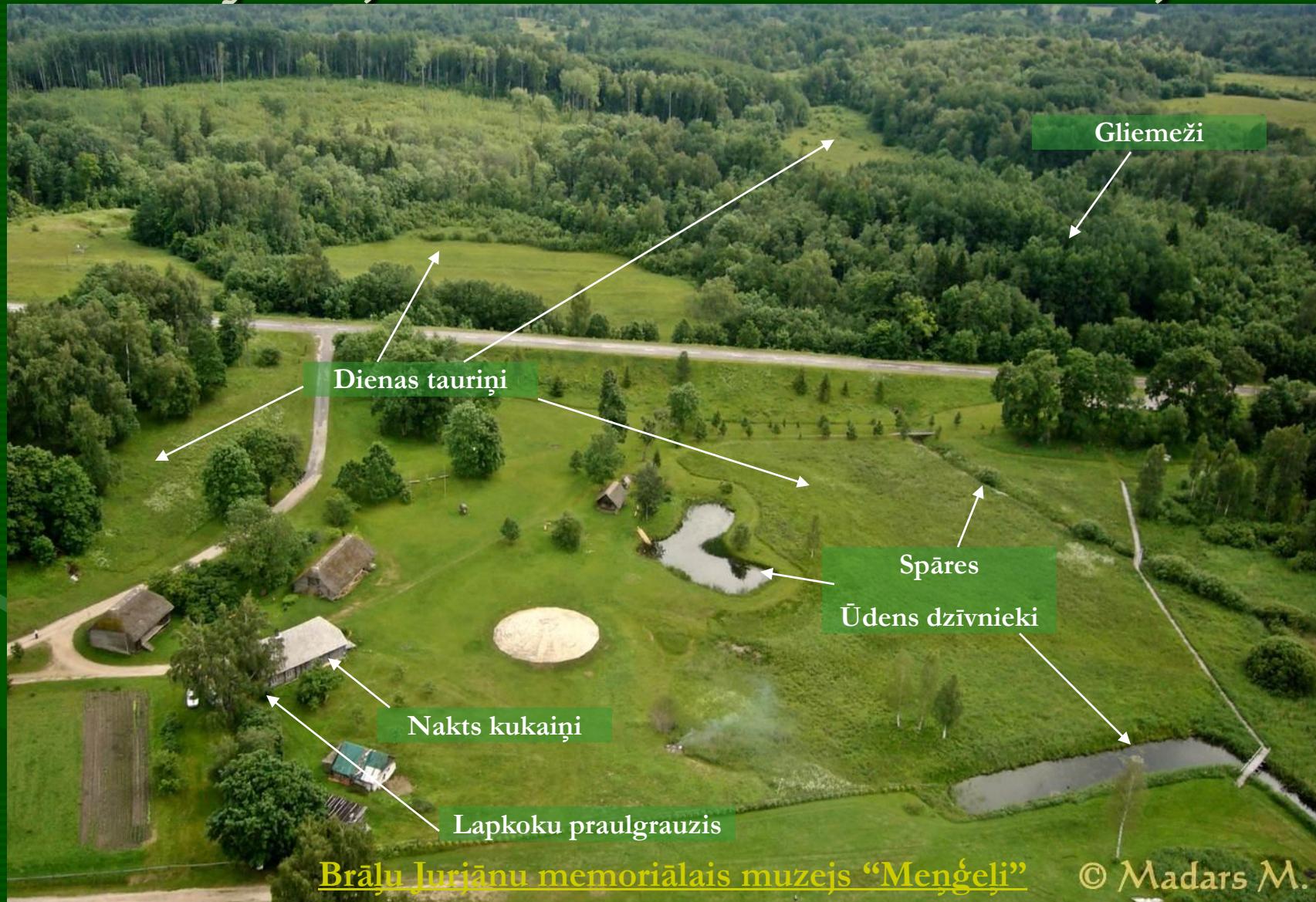

Lapkoku praulgrauzis

Atpazīšana pēc darbības pēdām

Celotājiem interesantas idejas

Ideju savienošana vienotā pasākumā

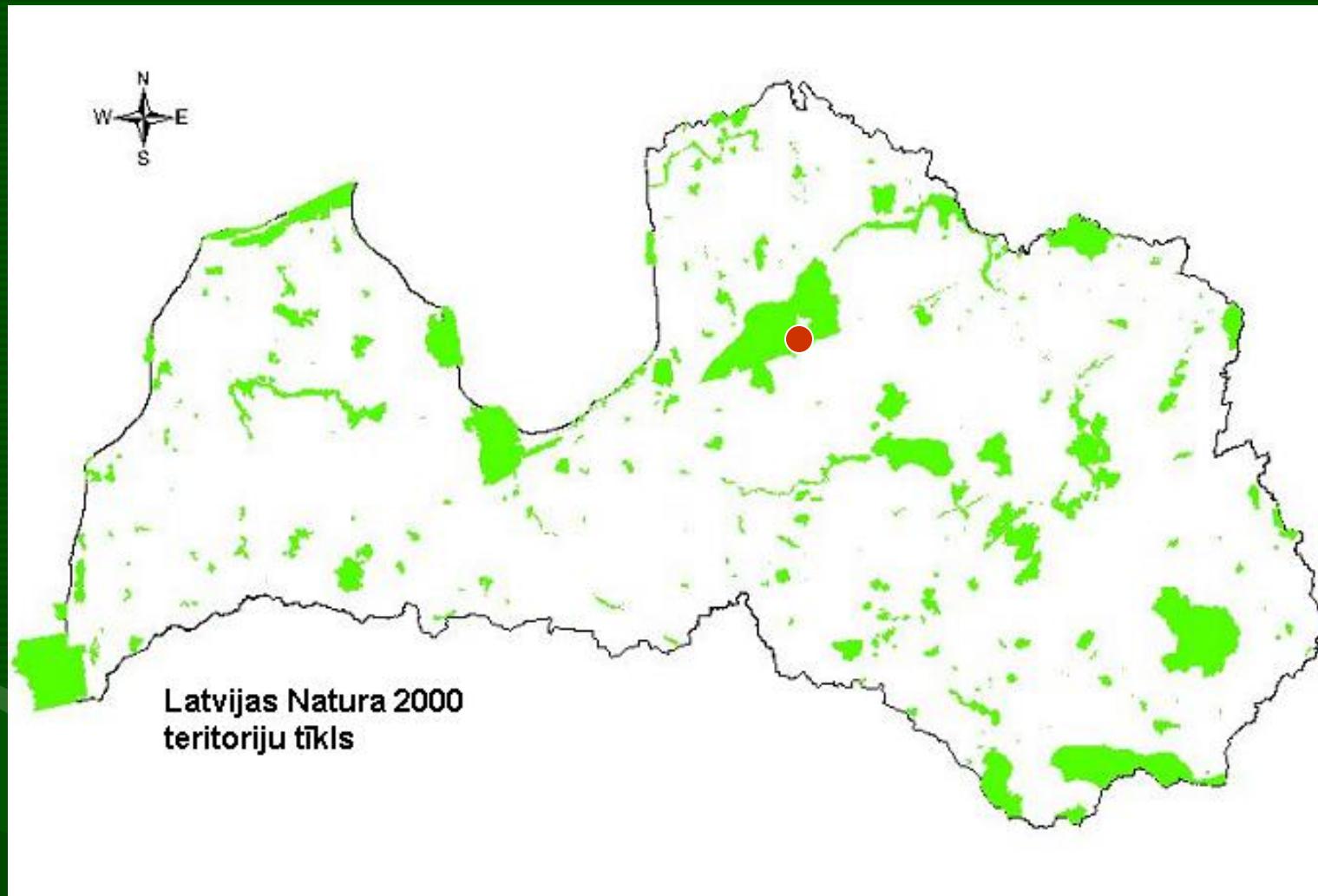
Ideju realizēšanas nosacījumi

Vietas un objekti

- Jebkurā vietā ir liela bezmugurkaulnieku daudzveidība! Taču lielāka mozaīkveida ainavā.
- Natura 2000 vietas – aizsargājamas teritorijas ir brīvi pieejamas. Zināmas retās un aizsargājamās sugas. Tā ir pievienotā vērtība. Informācija:

http://www.daba.gov.lv/public/lat/ipasi_aizsargajamas_dabas_teritorijas/

Aizsargājamās teritorijas

Natura2000 vietu karte

Ideju realizēšanas nosacījumi

Mērķauditorija:

- Ģimenes un parastie ceļotāji. Papildus piedāvājums.
- Bezmugurkaulnieku speciālisti. Orientācija uz Eiropu, bet arī vietējie.

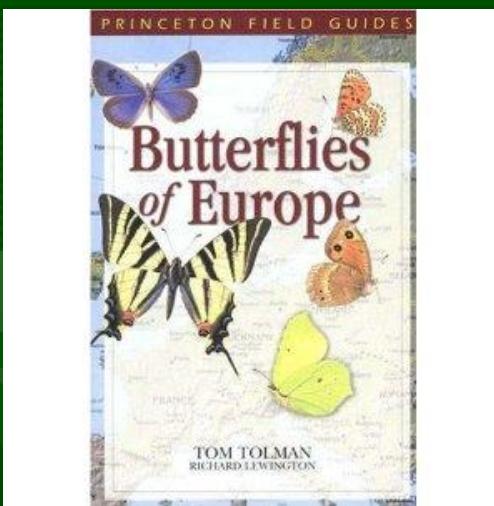
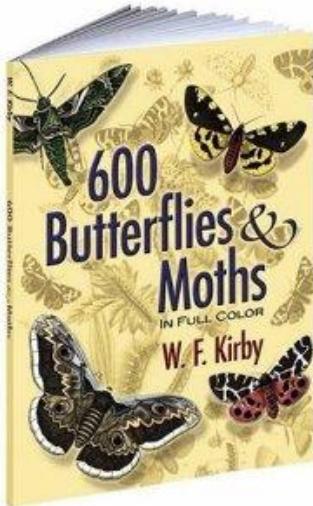
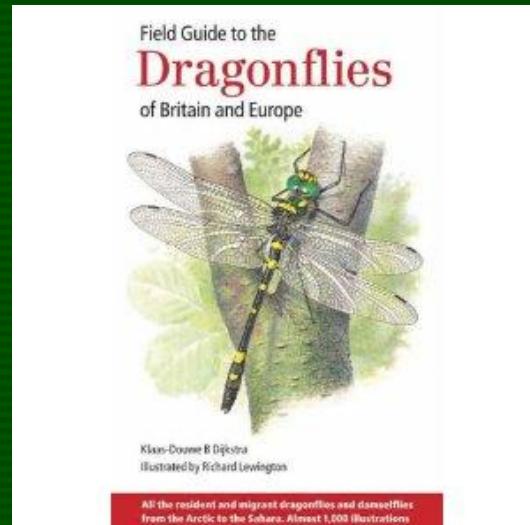
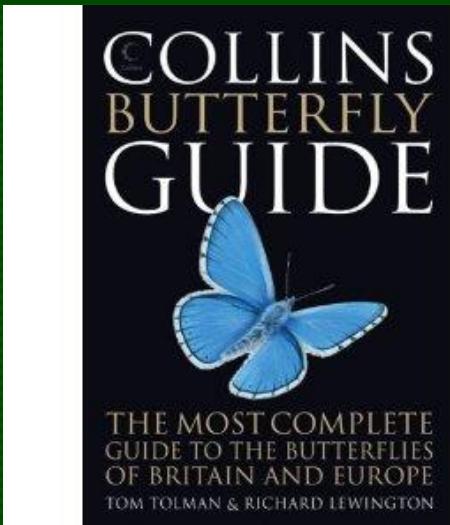
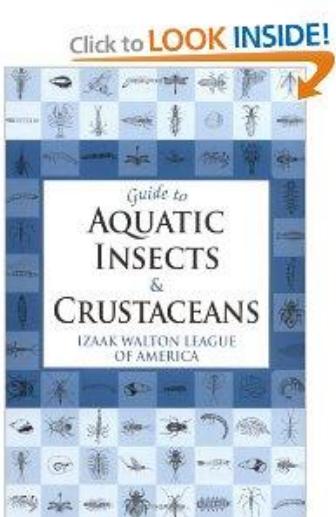

Ideju realizēšanas nosacījumi

Interaktīvi pasākumi:

- Bezmugurkaulnieku fotogrāfiju atpazīšana
<http://www.dabasdati.lv/lv/>
- Apkārtnes skaistākie kukaiņi, bilžu izstāde
- Apkārtnes retie bezmugurkaulnieki
- Uzzīmē redzēto ... izstāde ... darbnīcas ... puzzle

Ideju realizēšanas nosacījumi

Ideju realizēšanas nosacījumi

Speciālisti-konsultanti:

Latvijas Entomoloģijas biedrība, LU Bioloģijas
fakultāte, DU Sistemātiskās bioloģijas institūts

Katrai vietai ir individuāla pieeja!

Nelielas investīcijas.

Part-financed by the European Union
(European Regional Development Fund)
Baltic Green Belt project

Natura in minima maxima est!

Paldies!